

**Seletuskiri majandus- ja taristuministri käskkirja „Perioodi 2021–2027
Transpordiameti maanteetaristu arendamise investeeringute kava kinnitamine“
muutmine juurde**

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõike 2 alusel, kooskõlas majandus- ja taristuministri 17. augusti 2022. a määrusega nr 64 „Transpordi infrastruktuuri arendamiseks toetuse andmise tingimused perioodil 2021–2027“ (edaspidi *TAT määrus*).

Investeeringute kava muudatuse koostamisel võetakse arvesse Transpordiameti (registrikood 70001490) (edaspidi *TRAM*) 24. septembril 2024. a kirjaga nr 8-6/24/16503-1 esitatud taotlust muuta käskkirjas teedehituse projektide eeldatavat abikõlblikku kogusummat ja maksimaalset Ühtekuuluvusfondi (edaspidi *ÜF*) toetuse summat koos käibemaksuga. Käskkirja on varasemalt muudetud majandus- ja taristuministri 9. veebruari 2023. a käskkirjaga nr 23 (muudatus puudutas ERFi toetusega rajatavate teeilmajaamade projekti, mille osas eelarve viidi kooskõlasse rakenduskavas toodud eelarvega ning muudeti ka teeilmajaamade arvu).

Käskkirja ja seletuskirja koostas Kliimaministeeriumi (KliM) liikuvuse arengu ja investeeringute osakonna ekspert Ursula Sarnet (e-post: ursula.sarnet@kliimaministeerium.ee, telefon: 715 3404).

1. Sissejuhatus

Käskkirjaga kinnitatakse perioodi 2021–2027 TRAMi maanteetaristu arendamise investeeringute kava muudatus (edaspidi *investeeringute kava*), mis puudutab ÜF toetusega rajatavaid projekte. Euroopa Regionaalfondi (ERF) toetusega rajatavate teeilmajaamade osas jääb kehtima majandus- ja taristuministri 9. veebruari 2023. a käskkirjaga nr 23 kinnitatu.

Muudatus puudutab tööde realiseerimise käigu ja hangete maksumuse selgumise tulemusena nelja teedehituse projekti eeldatava abikõlbliku kogusumma ja maksimaalse ÜF toetuse summa muutmist.

Oma muudatustaotluses teeb Transpordiamet ettepaneku muuta käskkirjas teedehituse projektide eeldatavat abikõlblikku kogusummat ja maksimaalset ÜF toetuse summat koos käibemaksuga alljärgnevalt:

1. Pärnu–Uulu 2+2 teelõigu ehitus kogumaksumusega 45 353 000 eurot ja maksimaalse ÜF toetuse summaga 38 550 050 eurot (algsed maksumused on vastavalt 41 793 970 eurot ja 35 524 874 eurot).

Projekti eeldatava maksumuse hinnang oli koostatud 2022. aasta alguses, kui ei olnud teada järgneva perioodi kiire hinnatõus ja selle mõju ehitustööde maksumusele.

2. Sauga–Pärnu 2+2 tee ehitus kogumaksumusega 18 666 000 eurot ja maksimaalse ÜF toetuse summaga 15 866 100 eurot (algsed maksumused on vastavalt 12 000 000 eurot ja 10 200 000 eurot).

Projekti eeldatava maksumuse hinnang oli koostatud 2022. aasta alguses, kui ei olnud teada järgneva perioodi kiire hinnatõus ja selle mõju ehitustööde maksumusele. Avaliku hanke tulemusena kujunes algsest kõrgem ehitustööde maksumus.

3. Tartu mnt Neanurme–Pikknurme 2+1 tee ehitus kogumaksumusega 10 383 424 eurot ja maksimaalse ÕF toetuse summaga 8 825 910 eurot (algsed maksumused on vastavalt 12 000 000 eurot ja 10 200 000 eurot).

Projekt on lõpetatud ja lõplik kogumaksumus vähenes.

4. Paldiski mnt Harku eritasandilise ristmiku ehitus kogumaksumusega 7 774 047 eurot ja maksimaalse ÕF toetuse summaga 6 607 940 eurot (algsed maksumused on vastavalt 16 382 501 eurot ja 13 925 126 eurot). Projekti maksumuse vähendamise ettepanek on tehtud eespool olevate projektide kallinemiste katmiseks.

Transpordiameti ettepanek arvestab ÕF kaasrahastuse piirsummaga 159 100 000 eurot.

Muutub seega teetaristu projektide omavaheline eelarvejaotus. Projektide eesmärged ei muudeta. Muudatus on kooskõlas [TAT](#) § 7 lõikega 5 ning § 11 lõikega 2.

Transpordi konkurentsivõime meetme number 21.3.1.1 eelarve on kokku 187 176 471,00 eurot, millest ÕF toetuse osakaal on 85% ja millele lisandub riiklik kaasfinantseering 15%. ÕF osas kinnitatakse investeeringute kava mahus **159 100 000 eurot**, millele lisandub riiklik kaasfinantseering summas 28 076 471 eurot.

Transpordi konkurentsivõime meetme number 21.2.3.6 eelarve on kokku 2 571 428,58 eurot, millest ERF toetuse osa kinnitatakse investeeringute kavas summas **1 878 972,65 eurot** millele lisandub riiklik kaasfinantseering summas 692 455,93 eurot (riigi toetus moodustab seega 100%).

Investeeringute kavas esitatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *Ühendmäärus*) § 42 lõikes 4 toodud andmed.

Investeeringute kava muutmise alusel toetatakse alljärgnevaid maanteetaristu arendamise projekte:

Transpordi konkurentsivõime meetme ÕF projektid (nr 21.3.1.1)				
Nr.	Projekti/ investeeringuobjekti nimetus	ÕF toetus (85%)	Riiklik kaasfinantseering (15%)	Abikõlblik kogumaksumus
1.	Pärnu–Uulu 2+2 teelõigu ehitus	38 550 050	6 802 950	45 353 000
2.	Sauga–Pärnu 2+2 tee	15 866 100	2 799 900	18 666 000
3.	Tartu mnt Neanurme–Pikknurme 2+1 tee	8 825 910	1 557 514	10 383 424
4.	Libatse–Nurme 2+2 tee	89 250 000	15 750 000	105 000 000
5.	Paldiski mnt Harku eritasandiline ristmik	6 607 940	1 166 107	7 774 047
	Kokku ÕF projektide maksumus	159 100 000	28 076 471	187 176 471

Transpordi konkurentsivõime meetme ERF projekt (nr 21.2.3.6)				
Nr.	Projekti/ investeeringuobjekti nimetus	ERF toetus (73,07%)	Riiklik kaasfinantseering (26,93%)	Abikõlblik kogumaksumus
1.	Teeilmajaamade seiresüsteemi uuendamine	1 878 972,65	692 455,93	2 571 428,58
	Kokku ERF projektide maksumus	1 878 972,65	692 455,93	2 571 428,58

Investeeringute kava koostatakse ning ÜF toetust antakse kooskõlas *ÜSS2021_2027* § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavaga perioodiks 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitika eesmärgi nr 3 „Ühendatum Eesti“ prioriteetse suuna 5 „Ühendatum Eesti“ erieesmärgi nr 1 „kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise, intelligentse, turvalise, kestliku ja mitmeliigilise üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T¹) arendamine“ meetme nr 21.3.1.1 „Transpordi konkurentsivõime (maanteetranspordi taristu)“ sekkumisega „TEN-T maanteede ehitus ja rekonstrueerimine“ (edaspidi *maanteede tegevused*).

ERF toetust antakse kooskõlas rakenduskava poliitika eesmärgiga nr 2 „Rohelisem Eesti“ prioriteedi 3 erieesmärgi nr 4 „kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ meetme nr 21.2.3.6 „maanteetransporditaristu arendamine ja korrashoid“ sekkumisega „teeilmajaamade seiresüsteemi uuendamine“ (edaspidi *teeilmajaamade tegevused*).

Investeeringute kavas nimetatud investeeringuprojektid aitavad muuhulgas saavutada Eesti 2035² sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ ning selle tegevuskava teemakimbus „Ruum ja liikuvus“ kirjeldatud transpordiga seotud eesmärgi ja mõõdikuid „**vähendada transpordi kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning kasvatada ühissõiduki, jalgrattaga või jala tööil käivate inimeste osakaalu**“. Maanteede tegevuste osas panustatakse sellesse eelkõige tänu sekkumisele ühissõidukitele loodavate paremate tingimuste, mis saavutatakse tänu lühemate ning sujuvamate teekondade. Sekkumisega väheneb teepikkus ning liiklus muutub sujuvamaks, sellega panustatakse Eesti 2035 mõõdikusse kasvuhoonegaaside heitkogus transpordisektoris. Maanteede tegevustega panustatakse ka mõõdikusse "ligipääsetavuse näitajasse" eelkõige selles osas, mis puudutab kergliiklusteid, bussipeatusi, tunnelid ja sildu. Teeilmajaamade tegevuste osas on kaudne panus ka Eesti 2035 mõõdikusse „**kasvuhoonegaaside heitkogus transpordisektoris**“. Tänu paranenud seiresüsteemile on teeilmaolud paremini seiratud ning seetõttu saavad juhid valida ka sobivama sõidustiili, mis vähendab kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Panus mõõdikusse "ligipääsetavuse näitaja" teeilmajaamade tegevuste puhul puudub.

Sekkumised on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad

¹ <https://ec.europa.eu/transport/infrastructure/tentec/tentec-portal/map/maps.html>

² www.eesti2035.ee

finantsreeglid (ET L 231/159, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 toodud horisontaalseid põhimõtteid. Investeeringute kava koostamisel tuginetakse DNSH põhimõtete hindamisel rakenduskava koostamise käigus koostatud DNSH analüüsile³ ning rakenduskava KSH aruandes toodud soovitudele.

Maanteede ja teeilmajaamade tegevused panustavad transpordi ja liikuvuse arengukava aastateks 2021–2035⁴ eesmärki: "Vähendada liikluses hukkunute ja raskelt vigastatute arvu poole võrra ehk saavutada olukord, kus hukkunute arv kolme aasta keskmisena ei ületaks 30."

2. Käskkirja sisu

Käskkirja lisas olevasse investeeringute kavasse valitud projektide lävendiks on asjaolu, et projekt vastab TAT määruse §-s 9 sätestatud kvalifitseerimistingimustele ning seirekomisjonis kinnitatud vastavus- ja valikukriteeriumidele.

Käesoleva käskkirjaga kinnitatakse investeeringute kava nimekiri, milles on esitatud Ühendmääruse § 42 lõikes 4 toodud andmed.

3. Käskkirja vastavus Euroopa Liidu ja siseriiklikule õigusele

Käesoleva käskkirja aluseks on ÜSS2021_2027 ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastavate ELi õigusaktidega.

Käesolev käskkiri on muuhulgas kooskõlas järgmiste (EL) määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi.

Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu nii ühendmääruses, TAT määruses, kui ka käesolevas käskkirjas nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhendada neist, arvestades TAT määruses ja selle alusel antavatest Vabariigi Valitsuse määrustes sätestatud.

4. Käskkirja mõju

Käskkiri on vajalik rakenduskava elluviimisel, reguleerides toetuse kasutamise poolt TRAMi maanteede tegevuste osas ühenduste prioriteedis ning teeilmajaamade tegevuste osas kliimamuutustega kohanemise prioriteedis. Läbi rakenduskava tulemuste saavutamise aitab käskkiri kaasa eelkõige Eesti keskkonnaseisundi, majandusarengu ja regionaalarengu edendamisele. Käskkiri ei mõjuta riigi julgeolekut ega välissuhtlemist.

Rakenduskava eesmärkide täitmist rahastatakse meetme 21.3.1.1 eelarvest (maanteede tegevused) ning meetme 21.2.3.6 eelarvest (teeilmajaamade tegevused) investeeringute kavade rahastamisskeemiga ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 09. jaanuari 2020. a korraldusega nr 5 kinnitatud „Riigiteede teehoiukava 2020–2030“ ÜFist kokku 159,1 miljoni euro ulatuses, millele lisandub riiklik kaasfinantseering ca 28,08 miljonit eurot ning vajadusel ka omafinantseering. ERFi toetus moodustab kokku ca 1,88 miljonit eurot, millele lisandub riiklik kaasfinantseering ca 692 tuhat eurot.

³ <https://pilv.rtk.ee/s/d8r9aX3kARtwH5z>

⁴ Leitav: <https://kliimaministeerium.ee/liikuvus/transpordi-tulevik>

Kulud, mida toetusest ei kaeta, tuleb TRAMil endal katta (vajadusel tuleb lisavahendid taotleda riigieelarvest, kuid mis ei taga veel lisavahendite saamist).

5. Kooskõlastamine

Käskkirja eelnõu on kooskõlastatud ametkondlikult e-kirja teel Korraldusasutusega (Riigi Tugiteenuste Keskus, RTK) ning Rahandusministeeriumiga. Sisulisi märkusi ei esinenud.